

International Trade & Investment NewsLetter

Україна, Київ вул. Велика Васильківська 9/2, оф.67,
тел. (044) 287 48 38, (044) 287 76 76, (044) 284 37 77

www.jurimex.ua, www.jurblog.com.ua

Верховна Рада України істотно змінює законодавство в сфері відновлення кредитування

03.07.2018 року у другому читанні Верховна Рада України ухвалила законопроект № 6027-д «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування».

Ключові новели щодо протидії схемам виведення майна з-під обтяження кредиторів та уникнення солідарної відповідальності за договорами поруки викладені в доповненнях до Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ):

- у разі зміни зобов'язання без згоди поручителя, внаслідок чого збільшився обсяг відповідальності боржника, такий поручитель несе відповідальність за порушення зобов'язання боржником в обсязі, що існував до такої зміни зобов'язання (ч. 1 ст. 559 ЦКУ);

- якщо в договорі поруки не встановлено строку припинення його дії, порука припиняється повним виконанням основного зобов'язання або якщо кредитор протягом строку загальної позовної давності від дня настання строку виконання основного зобов'язання не пред'явить позову до поручителя. Якщо строк основного зобов'язання не встановлений або встановлений моментом пред'явлення вимоги, порука припиняється, якщо кредитор не пред'явить позову до поручителя протягом строку загальної позовної давності від дня укладення договору поруки. Для зобов'язань, виконання яких здійснюється частинами, строк поруки обчислюється окремо по кожній його частині починаючи від дня закінчення строку чи настання терміну виконання відповідної частини такого зобов'язання (ч. 4 ст.559 ЦКУ);

- статтю 559 ЦКУ було доповнено частиною п'ятою, відповідно до якої ліквідація боржника-юридичної особи не припиняє поруку, якщо до моменту припинення боржника-юридичної особи кредитор звернувся до суду з позовом до поручителя у зв'язку з порушенням таким боржником зобов'язання;

- припинення основного зобов'язання внаслідок припинення боржника-юридичної особи, не припиняє право застави (іпотеки) на майно боржника/ майнового поручителя, якщо заставадержатель звернувся до суду з позовом про звернення стягнення на предмет застави (іпотеки) до моменту припинення боржника (ч. 4 ст. 593 ЦКУ);

- врегульовано положення щодо застосування змінюваної процентної ставки (ст. 1056¹ ЦКУ);

- зменшено строки пред'явлення кредитором спадкодавця вимог до спадкоємців: з одного року до 6 місяців з дня одержання спадкоємцем свідоцтва про право на спадщину або з дня, коли він дізнався про прийняття спадщини або про одержання спадкоємцем свідоцтва про право на спадщину (ч. 2 ст. 1281 ЦКУ).

Зміни до Закону України «Про іпотеку» передбачають обов'язок іпотекодержателя звільнити іпотечне майно від обтяжень не пізніше ніж через 14 днів з дня повного погашення заборгованості. Також Закон України «Про іпотеку» буде доповнено нормою, відповідно до якої, у разі якщо предмет іпотеки було реконструйовано або щодо нього було проведено самочинне будівництво - всі реконструйовані, новостворені об'єкти нерухомості вважаються предметом іпотеки.

Слід звернути увагу і на те, що законодавець конкретизував порядок позасудового врегулювання спорів, що виникають на підставі іпотечних договорів та уточнив вимоги до змісту судового рішення.

Разом з тим, законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування» містить і колізійні норми, зокрема внесення змін до Закону України «Про заставу» передбачає виключення положення про обов'язкове нотаріальне посвідчення договору застави, предметом якої є транспортні засоби. Проте в Законі України «Про нотаріат» перелік майна, що є предметом застави законодавець доповнив транспортними засобами.

На даний час законопроект готується до передачі на підпис Президенту України та набере чинності з дня, наступного за днем його опублікування, а також буде введено в дію через три місяці з дня набрання чинності.

Резюмуючи, після набрання чинності вказаним законопроектом, кредитори матимуть більше впевненості у виконанні позичальниками своїх зобов'язань та неможливості недобросовісного виведення майна з-під обтяження. В свою чергу, фінансові установи матимуть змогу зробити власні кредитні продукти більш доступними для населення та бізнесу, що буде сприяти економічному розвитку країни.

Національний банк України підвищив облікову ставку

Рішенням Правління НБУ від 12.07.2018 року № 443-рш було підвищено облікову ставку до 17,5% річних. Слід зазначити, що попередній розмір облікової ставки НБУ на рівні 17 % було встановлено 02.03.2018 року.

Рішення про підвищення облікової ставки НБУ було прийняте, незважаючи на суттєве сповільнення споживчої інфляції в червні, з огляду на посилення ризиків щодо не

отримання чергового траншу від Міжнародного валютного фонду та прогнозованого прискорення інфляційних процесів наприкінці 2018 року.

Шляхом встановлення значення облікової ставки, НБУ надає для банків та інших суб'єктів грошово-кредитного ринку орієнтир щодо вартості залучених та розміщених грошових коштів на відповідний період. Таким чином, збільшення облікової ставки призводить до підвищення вартості позики рефінансування для банків та, як наслідок, підвищення вартості кредитів, що надаються банками юридичним та фізичним особам.

На такий крок НБУ зважився, оскільки існує реальний ризик відстрочення отримання траншу від Міжнародного валютного фонду, враховуючи, що Україна не виконала всіх домовленостей, зокрема, не підвищила ціни на газ для населення до економічно обґрунтованої.

Також, ускладнює фінансову ситуацію і той факт, що Україна до кінця 2019 року має виплатити 12,8 млрд дол. зовнішнього боргу, а навесні 2019 року повинні відбутися чергові вибори Президента.

В таких умовах НБУ буде вимушений посилювати монетарну політику шляхом подальшого підвищення облікової ставки та використовувати золотовалютний запас. У разі, якщо складеться саме така ситуація, країна буде стрімко втрачати іноземних інвесторів та зіткнеться з посиленням трудової еміграції.

Підводячи підсумок, можна сказати, що зміна облікової ставки НБУ не є тим інструментом, що однозначно допоможе Україні не потрапити в чергову фінансову кризу, проте ненадання траншу МВФ може привести країну до фінансового колапсу, викликаного інфляцією та девальвацією національної валюти.

Підготувала:

Анна Пустовіт, юрист практики міжнародної торгівлі та інвестування